

บทที่ ๔

ผลตอบแทนจากการลงทุนของโรงงานปลาบ่ในภาคกลางของประเทศไทย

การลงทุนในธุรกิจประเภทใดก็ตาม สิ่งที่จะวัดได้ว่าธุรกิจนั้นประสบผลสำเร็จหรือไม่ก็คือผลตอบแทนที่ได้จากการลงทุน ซึ่งสามารถคำนวณได้โดยการเปรียบเทียบระหว่างกำไรสุทธิกับเงินลงทุนในสินทรัพย์ที่ใช้เพื่อดำเนินงาน ส่วนการคำนวณหากกำไรสุทธินั้นจะนำรายได้และต้นทุนของโรงงานปลาบ่มาเปรียบเทียบกัน ต้นทุนของโรงงานปลาบ่ประกอบด้วย ต้นทุนการผลิต ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน และค่าใช้จ่ายอื่น สำหรับต้นทุนการผลิตได้กล่าวถึงอย่างละเอียดแล้วในบทที่ ๓ ในบทนี้จะกล่าวถึงรายได้ของโรงงานปลาบ่ ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานและค่าใช้จ่ายอื่น พร้อมทั้งคำนวณหาผลตอบแทนที่ได้จากการลงทุนของโรงงานปลาบ่ ดังนั้นในการศึกษาบทนี้ได้แบ่งออกเป็น ๕ ส่วนดังนี้คือ

๑. รายได้ของโรงงานปลาบ่
๒. ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน
๓. ค่าใช้จ่ายอื่น
๔. การวิเคราะห์รายได้และต้นทุนของโรงงานปลาบ่ในภาคกลาง ในการวิเคราะห์รายได้และต้นทุนของโรงงานปลาบ่ในภาคกลางได้แบ่งออกเป็น ๓ ส่วนดังนี้คือ

- ๔.๑ การวิเคราะห์รายได้และต้นทุนของโรงงานขนาดกลาง
- ๔.๒ การวิเคราะห์รายได้และต้นทุนของโรงงานขนาดเล็ก
- ๔.๓ การเปรียบเทียบรายได้และต้นทุนระหว่างโรงงานขนาดกลางกับโรงงานขนาดเล็ก

๕. ผลตอบแทนจากการลงทุนของโรงงานปลาบ่

- ๕.๑ ผลตอบแทนจากการลงทุนของโรงงานขนาดกลาง
- ๕.๒ ผลตอบแทนจากการลงทุนของโรงงานขนาดเล็ก

๑. รายได้ของโรงงานปลาบ่น

รายได้ของโรงงานปลาบ่นขึ้นอยู่กับปริมาณปลาบ่นที่ผลิตออกจำหน่ายและราคา
ที่จำหน่ายได้ ปกติปลาบ่นที่ผลิตได้จากโรงงานปลาบ่นในประเทศไทยส่วนหนึ่งจะจำหน่าย
ภายในประเทศประมาณ ๔๔% ส่วนที่เหลืออีกประมาณ ๔๒% จะส่งออกไปจำหน่ายต่าง-
ประเทศ ส่วนใหญ่เป็นประเทศในกลุ่มอาเซียนได้แก่ อินโดนีเซีย มาเลเซีย สิงคโปร์
และฟิลิปปินส์ สำหรับปลาบ่นที่ผลิตได้จากโรงงานปลาบ่นในภาคกลางจะจำหน่ายภายใน
ประเทศเป็นส่วนใหญ่ ผู้รับซื้อปลาบ่นภายในประเทศได้แก่ โรงงานผลิตอาหารสัตว์
ผู้ส่งออก ฟาร์มเลี้ยงสัตว์ และพ่อค้าคนกลาง ส่วนวิธีการจำหน่ายปลาบ่นนั้นมีรายละเอียด
ดังต่อไปนี้

๑. ถ้าผู้ซื้อเป็นโรงงานผลิตอาหารสัตว์และผู้ส่งออก จะมีการวิเคราะห์
คุณภาพของโปรตีนในปลาบ่นโดยผู้ซื้อ เนื่องจากผู้ขาย (โรงงานปลาบ่น) ไม่มีเครื่องมือ
ที่จะใช้ในการตรวจสอบคุณภาพ เมื่อผู้ซื้อวิเคราะห์คุณภาพของโปรตีนในปลาบ่นแล้ว จะ
กำหนดราคาโดยถือเกณฑ์ราคาปลาบ่นที่มีโปรตีน ๖๐% เป็นมาตรฐาน และจะหักค่าใช้จ่าย
ในการตรวจสอบด้วย นอกจากนี้ในระหว่างการตรวจสอบคุณภาพผู้ซื้อไม่ต้องชำระ
ค่าสินค้า

สำหรับโรงงานผลิตอาหารสัตว์ที่เป็นผู้ซื้อรายใหญ่คือ บริษัทในเครือเจริญโภคภัณฑ์
ซึ่งมีปริมาณการซื้อร้อยละ ๔๐ ของปริมาณการจำหน่ายภายในประเทศ สาเหตุที่มีการซื้อ
เป็นปริมาณมากเพราะนอกจากจะใช้ผลิตอาหารสัตว์แล้วยังส่งไปต่างประเทศให้กับโรงงาน
ในเครือเพื่อผลิตอาหารสัตว์ และซื้อไว้เพื่อจำหน่ายเมื่อปลาบ่นในตลาดมีราคาสูง

ตารางที่ ๑๖ การผลิต การส่งออกและนำเข้า และการใช้ปลาป่นภายในประเทศในปี ๒๕๑๓-๒๕๒๔

ปริมาณ: ตัน

ปี	ปริมาณการผลิต (๑)	ปริมาณการส่งออก (๒)	ปริมาณการนำเข้า (๓)	ปริมาณการใช้ภายในประเทศ (๔)	คิดเป็นอัตราการร้อยละของปริมาณการผลิต	
					ปริมาณการส่งออก (๕)	ปริมาณการใช้ภายในประเทศ (๖)
๒๕๑๓	๖๓, ๖๘๕	๑๓, ๒๑๕	๕๔๐	๕๑, ๐๑๐	๒๐. ๗๕	๗๙. ๒๕
๒๕๑๔	๖๐, ๙๒๒	๑๘, ๓๓๙	๓๕๓	๔๒, ๙๓๖	๓๐. ๑๐	๖๙. ๙๐
๒๕๑๕	๗๓, ๑๗๖	๒๘, ๑๙๓	๔๕๒	๔๕, ๔๓๕	๓๘. ๕๓	๖๑. ๔๗
๒๕๑๖	๙๑, ๗๗๔	๒๔, ๓๒๔	๒๐๗	๖๗, ๖๕๗	๒๖. ๕๐	๗๓. ๕๐
๒๕๑๗	๙๔, ๗๑๗	๒๑, ๙๔๖	๔	๗๒, ๗๖๕	๒๓. ๑๗	๗๖. ๘๓
๒๕๑๘	๙๔, ๙๘๐	๒๖, ๙๑๙	๒, ๔๙๙	๗๐, ๕๖๐	๒๘. ๓๔	๗๑. ๖๖
๒๕๑๙	๑๑๙, ๘๘๐	๔๙, ๒๘๐	๒๐๐	๗๐, ๘๐๐	๔๑. ๑๑	๕๘. ๘๙
๒๕๒๐	๑๓๘, ๓๐๔	๗๕, ๖๑๗	๑	๖๒, ๖๘๖	๔๕. ๖๗	๔๕. ๓๓
๒๕๒๑	๑๙๗, ๑๖๕	๑๐๒, ๙๗๑	๙๕	๙๔, ๒๘๙	๕๒. ๒๓	๔๗. ๗๗
๒๕๒๒	๑๘๒, ๘๓๕	๑๒๘, ๔๗๑	-	๕๔, ๓๖๔	๓๐. ๒๗	๒๙. ๗๓
๒๕๒๓	๑๘๔, ๐๖๔	๑๑๔, ๓๔๓	๒๖๖	๖๙, ๙๘๗	๓๗. ๑๒	๓๗. ๘๘
๒๕๒๔	๑๘๖, ๒๐๐	๑๑๓, ๘๒๑	-	๗๒, ๓๗๙	๓๘. ๑๓	๓๘. ๘๗

ที่มา (๑) การเศรษฐกิจการประมงและแผนงาน กรมประมง

(๒) (๓) กรมศุลกากร

(๔) (๑) - (๒) + (๓)

(๕) $\frac{(๒)}{(๑)} \times ๑๐๐$

(๖) $\frac{(๔)-(๓)}{(๑)} \times ๑๐๐$

๒. ถ้าผู้ซื้อเป็นฟาร์มเลี้ยงสัตว์และพ่อค้าคนกลาง การซื้อขายจะไม่มี การวิเคราะห์คุณภาพของโปรตีนในปลาป่นโดยใช้เครื่องมือในห้องทดลอง แต่จะใช้วิธีสังเกต ลักษณะของปลาป่นและคมกลิ่น ถ้าปลาป่นไม่จับกันเป็นก้อน ไม่มีกลิ่นเหม็นและกลิ่นไหม้ มีสีสวย จะถือว่าเป็นปลาป่นที่มีคุณภาพดี และจะกำหนดราคาตามคุณภาพที่ได้สังเกตนั้น

สำหรับราคาของปลาป่นที่จำหน่ายภายในประเทศ นอกจากปลาป่นภายใน ประเทศจะมีราคาเปลี่ยนแปลงขึ้นลงตามอุปสงค์และอุปทานของตลาดแล้ว ปัจจัยสำคัญ ที่กำหนดราคาของปลาป่นในประเทศได้แก่

๑. ราคาและปริมาณปลาป่นในตลาดโลก ผู้ซื้อจะกำหนดราคารับซื้อปลาป่น ภายในประเทศโดยถือราคาตลาดโลกเป็นแนวทาง โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าผู้ซื้อเป็นผู้ส่งออก สำหรับปริมาณปลาป่นในตลาดโลกจะมีผลกระทบต่อราคาปลาป่นภายในประเทศคือ เมื่อปริมาณปลาป่นในตลาดโลกมีมาก เพราะผู้ผลิตปลาป่นรายใหญ่ของโลกได้แก่ เปรู และชิลี ส่งปลาป่นออกมาก ซึ่งทำให้ส่วนแบ่งในตลาดต่างประเทศของประเทศไทยน้อยลง ปริมาณปลาป่นภายในประเทศจะมีมากขึ้น เพราะไม่สามารถส่งปลาป่นออกไปจำหน่าย ต่างประเทศได้มาก ซึ่งจะมีผลทำให้ราคาปลาป่นภายในประเทศต่ำลง

๒. อุปสงค์และอุปทานของอาหารสัตว์ ราคาปลาป่นจะขึ้นอยู่กับอุปสงค์และ อุปทานของอาหารสัตว์ เพราะปลาป่นเป็นวัตถุดิบประเภทหนึ่งที่ใช้ในการผลิตอาหารสัตว์ เมื่อใดที่มีความต้องการอาหารสัตว์มาก จะมีความต้องการใช้ปลาป่นมากขึ้นด้วย ตัวอย่าง เช่น ในช่วงระยะเวลาก่อนเทศกาลตรุษจีน จะมีความต้องการอาหารสัตว์มากขึ้นเพื่อใช้ เลี้ยงเป็ดและไก่ ในระยะนี้ปลาป่นจะมีราคาสูงขึ้นเพราะความต้องการในตลาดมีมากขึ้น แต่ในฤดูร้อนผู้เลี้ยงไก่ไม่นิยมเลี้ยงไก่เนื่องจากไก่มักเป็นโรคและตายกันมาก ทำให้ ความต้องการอาหารที่ใช้เลี้ยงสัตว์มีน้อยลง ปลาป่นจึงมีราคาต่ำลง

๓. คุณภาพของปลาป่น ปลาป่นจะมีราคาสูงหรือต่ำขึ้นอยู่กับคุณภาพโดยถือเกณฑ์ ปลาป่นที่มีโปรตีน ๖๐% เป็นมาตรฐาน ซึ่งผู้ซื้อจะประกาศให้ทราบในแต่ละวัน ดังนั้นถ้า ปลาป่นมีโปรตีนต่ำกว่า ๖๐% จะถูกกำหนดราคาให้ต่ำลงประมาณกิโลกรัมละ .๒๔ บาท เมื่อโปรตีนในปลาป่นลดลง ๑%

๔. คุณภาพและปริมาณของวัตถุดิบอื่น ๆ ที่ใช้ในการผลิตอาหารสัตว์ โรงงานผลิตอาหารสัตว์สามารถที่จะปรับเปลี่ยนส่วนผสมในการผลิตอาหารสัตว์ได้ การปรับเปลี่ยนการใช้วัตถุดิบนั้น มีวัตถุประสงค์เพื่อลดต้นทุนการผลิตอาหารสัตว์ให้ต่ำลง สำหรับวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตอาหารสัตว์ ส่วนใหญ่จะได้มาจากการเกษตร เช่น กากถั่วเหลือง ข้าวโพด และรำ เป็นต้น วัตถุดิบเหล่านี้สามารถนำมาใช้ผลิตอาหารสัตว์แทนปลาป่นได้บางส่วน ซึ่งจะมีสัดส่วนในการนำมาใช้ต่างกันตามคุณภาพของวัตถุดิบ เพราะฉะนั้นในช่วงระยะเวลาใดที่มีผลผลิตดังกล่าวออกมามาก ผู้ผลิตอาหารสัตว์จะใช้วัตถุดิบนั้นมากขึ้นเพื่อลดต้นทุนการผลิต ซึ่งจะมีผลทำให้ราคาปลาป่นในช่วงระยะเวลาดังกล่าวต่ำลง

๕. การจับปลาของชาวประมง ราคาปลาป่นมีผลมาจากการจับปลาของชาวประมง คือ ถ้าชาวประมงจับปลาได้น้อย จะทำให้โรงงานปลาป่นมีปลาที่จะใช้ผลิตปลาป่นน้อยและผลิตปลาป่นได้น้อย ราคาปลาป่นจะสูงขึ้น เช่น ในช่วงที่เป็นฤดูมรสุม ชาวประมงจะออกจับปลาน้อยลงทำให้ขาดแคลนปลาเปิด ในช่วงดังกล่าวปลาเปิดจะมีราคาสูงขึ้นและมีผลกระทบทำให้ราคาปลาป่นสูงขึ้นด้วย หรือในกรณีที่ชาวประมงบางส่วนเลิกจับปลาเพราะต้นทุนการออกจับปลาสูง เช่น การขึ้นราคาของน้ำมัน ทำให้ปริมาณปลาที่จับได้ทั้งหมดลดลง และมีผลต่อเนื่องคือราคาปลาป่นจะสูงขึ้น

๖. ปัจจัยอื่น ๆ

๖.๑ การคาดคะเนสถานการณ์ต่าง ๆ ได้แก่

- การคาดคะเนว่าจะมีการตั้งสหกรณ์ผู้ผลิตปลาป่น อาจทำให้มีการกักตุนปลาป่นเพื่อเก็งกำไร เพราะคิดว่าระบบสหกรณ์จะทำให้มีการผูกขาด ดังนั้นราคาปลาป่นจะสูงขึ้น

- การลดอัตราภาษีขาออกของปลาป่น จะทำให้ต้นทุนการส่งออกต่ำลง สามารถส่งออกไปแข่งขันกับตลาดต่างประเทศได้ ทำให้มีผู้ส่งออกมากขึ้น ปริมาณปลาป่นในประเทศลดน้อยลง ปลาป่นในประเทศจึงมีราคาสูงขึ้น

- การที่ปลาปนถูกกำหนดให้เป็นสินค้าที่ต้องขออนุญาตในการนำเข้ามาในประเทศ^๑ อาจทำให้มีการนำเข้าน้อยลงหรือไม่มีผู้นำเข้า ซึ่งจะทำให้ปลาปนในประเทศมีราคาสูงขึ้น

๖.๒ ภาวะเศรษฐกิจ ได้แก่

- ในระยะที่ภาวะเศรษฐกิจตกต่ำอำนาจซื้อเพื่อการบริโภคทั้งในประเทศและต่างประเทศลดลง จะมีผลทำให้ความต้องการใช้ปลาปนเพื่อเลี้ยงสัตว์ลดลง ราคาปลาปนจะต่ำลง

- ในระยะที่อัตราดอกเบี้ยเงินกู้สูง จะมีการระบายปลาปนที่เก็บไว้ ออกสู่ตลาด เพราะการเก็บปลาปนไว้เพื่อเก็งกำไรไม่คุ้มกับดอกเบี้ยที่ต้องเสีย ราคาปลาปนในระยะนี้จะต่ำลง

อนึ่ง รายได้ของโรงงานปลาปนนอกจากจะได้จากการขายปลาปนแล้ว ยังมีรายได้อื่น ๆ ซึ่งโรงงานได้รับได้แก่ รายได้จากดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร รายได้จากการขายเศษเหล็กซึ่งเป็นส่วนของเครื่องจักรที่ชำรุด และกำไรจากการขายทรัพย์สิน และรายได้ส่วนนี้มีไม่เกินร้อยละ ๑ ของรายได้ของโรงงานปลาปน เนื่องจากมีเป็นจำนวนไม่มาก ดังนั้นโรงงานส่วนมากจึงไม่ได้แยกรายได้อื่นออกจากรายได้จากการขายปลาปน

๒. ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน

ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานประกอบด้วย

๑. ค่าใช้จ่ายในการจำหน่าย (Selling Expense) คือ ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นโดยตรงจากการขายปลาปนและจัดส่งปลาปนไปให้แก่ลูกค้า ได้แก่ ค่าโฆษณา ค่าพาหนะ

^๑ ประกาศกระทรวงพาณิชย์ ฉบับที่ ๒๐ (พ.ศ. ๒๕๒๕) เรื่อง การนำสินค้าเข้ามาในราชอาณาจักร, ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๔๘ ลงวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๒๕, ตอนที่ ๑๐๒

ในการติดต่อกับลูกค้า ค่ารับรอง ค่าวิเคราะห์คุณภาพของสินค้า และค่าขนส่ง สำหรับค่าขนส่งนั้นโรงงานที่มีรถบรรทุกของตนเอง จะมีค่าใช้จ่ายเกิดขึ้นจากการขนส่งได้แก่ ค่าน้ำมันรถ และค่าซ่อมแซมรถ ส่วนโรงงานที่ใช้วิธีจ้างเหมาขนส่งสินค้าไปให้ลูกค้าจะเสียค่าจ้างตามจำนวนกระสอบและระยะทางไกลหรือใกล้ โดยทั่วไปค่าจ้างเหมาขนส่งปลาบั้นจะคิดราคากระสอบละ ๖.๕๐ - ๘ บาท

๒. ค่าใช้จ่ายในการบริหาร (Administrative Expense) คือ ค่าใช้จ่ายในการจัดการและควบคุมการดำเนินงานของกิจการ ได้แก่ เงินเดือน ค่าอาหาร ค่ารักษาพยาบาล ค่าเสื่อมราคาอาคารและอุปกรณ์สำนักงาน ค่าเครื่องเขียนและแบบพิมพ์ ค่าธรรมเนียมธนาคาร ค่าสอบบัญชี ค่าโทรศัพท์ ค่าบริจาคเพื่อการกุศล และค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด

๓. ค่าใช้จ่ายอื่น

ค่าใช้จ่ายอื่นคือค่าใช้จ่ายซึ่งไม่ได้เกิดขึ้นจากการดำเนินงานโดยตรง ได้แก่ ค่าใช้จ่ายจัดตั้งบริษัทจดทะเบียน ดอกเบี้ยจ่าย ภาษีเงินได้นิติบุคคลที่ทางราชการเรียกเก็บจากกำไรสุทธิของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนจำกัด เป็นต้น

รายได้และต้นทุนของโรงงานปลาบั้นขนาดกลางและขนาดเล็กที่เลือกมาเป็นตัวอย่างในการศึกษาในปี ๒๕๒๓-๒๕๒๔ ได้แสดงไว้ในตารางที่ ๑๗-๒๐

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๑๗ รายได้และต้นทุนของโรงงานปลาบ่มขนาดกลางตัวอย่างที่ ๑ ประจำปี ๒๕๒๓-๒๕๒๔

หน่วย:บาท

รายการ	ปี ๒๕๒๓		ร้อยละของ รายได้	ปี ๒๕๒๔		ร้อยละของ รายได้	ปี ๒๕๒๔		ร้อยละของ รายได้
รายได้									
รายได้จากการขายปลาบ่ม	๖๘,๘๘๓,๐๖๗	๔๓	๑๐๐	๖๑,๑๑๖,๑๒๗	๘๐	๑๐๐	๔๘,๒๐๙,๕๐๒	๐๑	๑๐๐
ต้นทุนการผลิตและการจำหน่าย									
ต้นทุนการผลิตปลาบ่มที่ขาย	๖๗,๕๘๑,๓๐๗	๐๒	๙๘.๑๑	๕๗,๕๔๓,๘๔๗	๙๐	๙๔.๑๕	๔๔,๘๖๒,๐๘๐	๖๖	๙๔.๑๓
ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน									
ค่าขนส่ง	๔๔๕,๐๘๑	-		๓๙๘,๗๕๘	-		๕๑๘,๐๘๔	-	
ค่าวิเคราะห์คุณภาพของสินค้า	๑๐๓,๙๒๘	-		๘๐,๘๓๔	-		๖๔,๐๗๙	-	
ค่าพาหนะ	๒๓,๑๖๐	-		๔๓,๐๓๖	-		๘๕,๘๘๘	-	
ค่ารับรอง	๕๙,๕๙๙	๒๖		๑๘,๐๖๒	-		๓๐,๑๙๗	-	
ค่าโฆษณา							๘,๕๐๐	-	
เงินเดือน	๔๐๕,๘๘๑	๔๐		๕๑๑,๓๒๐	-		๕๖๐,๒๒๗	-	
เงินสวัสดิการ	๔๓,๗๗๒	-		๖๑,๓๕๒	-		๖๓,๓๙๖	-	
ค่าเสื่อมราคา	๑๑๕,๑๕๒	๗๒		๑๑๙,๘๖๘	๒๔		๑๒๑,๕๐๑	๕๖	
ค่าเครื่องเขียนและแบบพิมพ์	๙,๑๓๘	-		๗,๒๘๔	-		๖,๖๕๘	๕๐	
ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด	๒๒,๒๘๘	๒๔		๒๔,๔๗๗	๑๘		๒๒,๔๘๕	๓๐	
รวมค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน	๑,๒๓๗,๙๘๐	๗๓	๑.๘๐	๑,๑๖๕,๐๘๓	๕๒	๑.๙๑	๑,๒๘๖,๐๑๖	๓๖	๒.๖๗
ค่าใช้จ่ายอื่น									
ดอกเบี้ยจ่าย	๒,๓๐๐,๓๘๖	๒๔		๒,๕๐๔,๓๙๙	๖๗		๓,๕๘๕,๒๙๐	๕๒	
รวมค่าใช้จ่ายอื่น	๒,๓๐๐,๓๘๖	๒๔	๓.๓๕	๒,๕๐๔,๓๙๙	๖๗	๔.๗๕	๓,๕๘๕,๒๙๐	๕๒	๗.๒๓
รวมต้นทุนการผลิตและการจำหน่าย	๗๑,๑๑๙,๖๘๘	-	๑๐๓.๒๕	๖๑,๖๑๓,๓๓๐	๕๕	๑๐๐.๘๑	๕๐,๖๓๓,๓๘๗	๕๕	๑๐๔.๐๓

หมายเหตุ ในปี ๒๕๒๕ โรงงานซื้อกากหัวเหลืองมาขายด้วย และได้บันทึกขาย
กากหัวเหลืองปนกับบัญชีขายปลาป่น ดังนั้นจึงต้องแยกรายได้จากการขาย
กากหัวเหลืองออกดังนี้

ค่าขายปลาป่นและกากหัวเหลือง	๕๕,๗๑๔,๒๔๐.๕๑ บาท
<u>หัก</u> รายได้จากการขายกากหัวเหลือง	<u>๗,๕๐๔,๗๓๘.๕๐ บาท</u>
รายได้จากการขายปลาป่น	<u>๔๘,๒๐๙,๕๐๒.๐๑ บาท</u>

ตารางที่ ๑๗ แสดงรายได้และต้นทุนของโรงงานปลาป่นขนาดกำลังผลิต
วันละ ๑๒๐ ตัน มีโครงสร้างต้นทุนของโรงงานประกอบด้วย ต้นทุนการผลิตปลาป่นคิด
เป็นอัตราเฉลี่ยร้อยละ ๔๔.๘๐ ของรายได้ ค่าใช้จ่ายอื่นคิดเป็นอัตราเฉลี่ยร้อยละ
๕.๑๑ ของรายได้ และค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานคิดเป็นอัตราเฉลี่ยร้อยละ ๒.๑๓
ของรายได้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๑๔ รายได้และต้นทุนของโรงงานปลาแป้นขนาดกลางตัวอย่างที่ ๒ ประจำปี ๒๕๒๓-๒๕๒๔

หน่วย: บาท

รายการ	ปี ๒๕๒๓		ร้อยละของ รายได้	ปี ๒๕๒๔		ร้อยละของ รายได้	ปี ๒๕๒๔		ร้อยละของ รายได้
รายได้									
รายได้จากการขายปลาแป้น	๔๐,๓๓๔,๔๖๔	๐๔	๑๐๐	๔๕,๒๕๗,๕๑๖	-	๑๐๐	๔๒,๐๑๗,๕๑๐	๕๐	๑๐๐
ต้นทุนการผลิตและการจำหน่าย									
ต้นทุนการผลิตปลาแป้นที่ขาย	๔๔,๓๘๒,๑๓๘	๔๐	๔๘.๑๐	๔๕,๓๗๔,๒๐๔	๔๓	๔๘.๕๓	๔๑,๕๐๕,๑๐๘	๔๕	๔๘.๕๕
ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน									
ค่าขนส่ง	๑๓๒,๔๕๑	-		๑๓๖,๑๐๑	-				
ค่าวิเคราะห์คุณภาพของสินค้า	๓๗,๖๕๖	๑๔		๖๖,๒๕๕	๕๐		๑๕,๐๔๑	๕๐	
ค่าพาหนะ				๖,๗๘๗	๕๐				
ค่ารับรอง	๗,๕๕๐	-		๕,๘๖๖	-		๒๖,๖๒๐	-	
เงินเดือน	๑๕๖,๓๐๐	-		๑๕๑,๓๐๐	-		๑๑๐,๐๐๐	-	
เงินสวัสดิการ	๕,๘๑๑	-		๒๘,๕๑๕	-		๒๐๕	-	
ค่าเสื่อมราคา	๗,๕๐๒	๓๑		๕,๒๕๕	๒๕		๕,๖๑๑	๒๕	
ค่าเครื่องเขียนและแบบพิมพ์	๑,๘๖๕	-		๒,๐๒๗	-				
ค่าธรรมเนียมธนาคาร	๓๒,๗๑๘	-		๑๐,๘๗๕	๕๒		๕๗,๘๘๖	๘๖	
ค่าสอบบัญชี				๑,๐๐๐	-		๑,๐๐๐	-	
ค่าบริการเพื่อการกุศล	๑๐,๓๘๗	-		๑๒,๐๘๐	-		๒๑,๑๐๐	-	
ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด	๖,๐๕๓	-		๒,๖๒๕	-		๒,๕๒๐	-	
รวมค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน	๓๔๘,๑๕๒	๔๕	๓๗๕	๕๒๑,๗๒๕	๖๗	๓๗๖	๒๓๒,๘๕๕	๖๑	๕๕
ค่าใช้จ่ายอื่น	๕๕,๔๗๑	๕๐		๕๕,๕๗๑	๕๐		๕๕,๕๗๑	๕๐	
ค่าใช้จ่ายจัดตั้งบริษัท	๒๓๑,๕๗๑	๗๓		๓๖๕,๗๑๕	๕๕		๒๓๖,๓๕๑	๐๑	
ดอกเบี้ยจ่าย							๑๖๖,๓๘๓	๒๑	
ภาษีเงินได้นิติบุคคลปรับเพิ่ม				๑๒,๕๕๗	๘๐		๕๗,๐๑๕	๕๖	
ภาษีเงินได้นิติบุคคล	๒๗๖,๕๕๓	๑๓	๕๕	๕๒๗,๗๕๘	๖๕	๓๗๗	๕๕๕,๒๒๐	๕๘	๑.๑๘
รวมค่าใช้จ่ายอื่น	๕๐,๐๕๗,๒๓๓	๕๘	๕๕.๕๕	๕๕,๒๒๘,๖๗๕	๒๕	๕๕.๕๖	๕๒,๑๓๓,๑๘๕	๐๓	๑๐๐.๒๗
รวมต้นทุนการผลิตและการจำหน่าย									

ตารางที่ ๑๔ แสดงรายได้และต้นทุนของโรงงานปลาแป้นขนาดกลางกำลังผลิตวันละ ๑๐๐ ตัน มีโครงสร้างต้นทุนของโรงงานประกอบด้วย ต้นทุนการผลิตปลาแป้นคิดเป็นอัตราเฉลี่ยร้อยละ ๔๘.๓๖ ของรายได้ ค่าใช้จ่ายอื่นคิดเป็นอัตราเฉลี่ยร้อยละ ๕๕ ของรายได้ และค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานคิดเป็นอัตราเฉลี่ยร้อยละ ๓๐ ของรายได้

ตารางที่ ๑๔ รายได้และต้นทุนของโรงงานปลาบ่นขนาดเล็กตัวอย่างที่ ๑ ประจำปี ๒๕๒๓-๒๕๒๔

หน่วย:บาท

รายการ	ปี ๒๕๒๓		ร้อยละของ รายได้	ปี ๒๕๒๔		ร้อยละของ รายได้	ปี ๒๕๒๕		ร้อยละของ รายได้
รายได้									
รายได้จากการขายปลาบ่น	๒๗,๕๑๔,๐๒๗	-	๑๐๐	๒๗,๐๗๔,๓๒๑	-	๑๐๐	๔๖,๕๓๔,๑๔๑	๑๐	๑๐๐
ต้นทุนการผลิตและการจำหน่าย									
ต้นทุนการผลิตปลาบ่นที่ขาย	๒๗,๕๑๖,๕๔๗	๗๐	๔๘.๕๘	๒๖,๑๖๓,๒๘๐	๔๑	๙๖.๖๔	๔๕,๖๔๖,๑๐๗	๔๘	๙๗.๒๕
ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน									
ค่าขนส่ง	๒๑๕,๐๘๑	-		๓๕๒,๑๒๑	๕๖		๕๓๐,๕๐๔	๕๐	
ค่าวิเคราะห์คุณภาพของสินค้า	๓๑,๘๓๓	๕๓		๒๔,๗๘๘	-		๓๑,๘๕๖	-	
ค่าพาหนะ							๒,๗๔๕	๒๐	
ค่ารับรอง	๓๐,๕๗๖	-		๒๓,๑๗๖	๔๐		๕๕๘	-	
เงินเดือน	๑๒๐,๕๖๐	-		๑๕๘,๕๐๐	-		๑๕๕,๕๐๐	-	
เงินสวัสดิการ	๖,๘๕๒	-		๕,๖๕๒	๕๐		๖,๒๕๓	-	
ค่าเสื่อมราคา	๓๒,๕๐๑	๕๔		๓๗,๑๕๑	๑๒		๕๕,๘๖๔	๓๕	
ค่าเครื่องเขียนและแบบพิมพ์	๒,๕๗๒	๕๐		๑๖,๗๗๔	๕๐		๘,๗๕๓	๕๐	
ค่าธรรมเนียมธนาคาร	๑๒,๕๐๐	-		๑๐,๐๐๐	-		๑๘,๘๐๗	-	
ค่าโทรศัพท์	๓๓๒	-		๘๘๓	-		๕๒	-	
ค่าบริจจาคเพื่อการกุศล	๕,๓๐๐	-		๑๓,๓๘๐	-		๗,๗๐๐	-	
ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด	๕,๕๒๓	-		๑,๒๐๐	-		๕๕,๘๐๗	๕๐	
รวมค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน	๕๖๖,๗๗๒	๕๒	๑.๖๗	๖๘๘,๕๕๖	๕๘	๒.๕๕	๘๖๒,๖๑๖	๐.๕	๑.๕๕
ค่าใช้จ่ายอื่น									
ค่าใช้จ่ายจัดตั้งบริษัท	๗๘,๘๕๑	-		๗๘,๘๕๑	-				
คอกเบี้ยจ่าย				๒๒๗,๕๐๗	๒๒		๓๐๕,๓๘๐	๘๕	
ภาษีเงินได้นิติบุคคลปรับเพิ่ม							๗๒,๑๑๖	-	
ภาษีเงินได้นิติบุคคล				๒๑,๓๑๖	๗๓		๒๒,๘๐๖	๗๕	
รวมค่าใช้จ่ายอื่น	๗๘,๘๕๑	-	๒.๒๘	๓๒๗,๖๗๔	๕๕	๑.๒๑	๔๐๕,๓๐๓	๕๕	๒.๖๖
รวมต้นทุนการผลิตและการจำหน่าย	๒๘,๐๖๒,๖๑๑	๑๒	๑๐๐.๕๓	๒๗,๑๗๕,๕๑๒	๕๕	๑๐๐.๓๕	๔๖,๕๑๓,๐๒๗	๑๖	๙๕.๕๙

ตารางที่ ๑๕ แสดงรายได้และต้นทุนของโรงงานปลาบ่นขนาดกำลังผลิตวันละ ๖๐ ตัน มีโครงสร้างต้นทุนของโรงงานประกอบด้วยต้นทุนการผลิตปลาบ่นคิดเป็นอัตราเฉลี่ยร้อยละ ๙๗.๕๕ ของรายได้ ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานคิดเป็นอัตราเฉลี่ยร้อยละ ๒.๐๒ ของรายได้ และค่าใช้จ่ายอื่นคิดเป็นอัตราเฉลี่ยร้อยละ .๗๘ ของรายได้

ตารางที่ ๒๐ รายได้และต้นทุนของโรงงานปลาแป้นขนาดเล็กตัวอย่างที่ ๒ ประจำปี ๒๕๒๓-๒๕๒๔

หน่วย: บาท

รายการ	ปี ๒๕๒๓		ร้อยละของ รายได้	ปี ๒๕๒๔		ร้อยละของ รายได้	ปี ๒๕๒๕		ร้อยละของ รายได้
รายได้									
รายได้จากการขายปลาแป้น	๑๔,๕๓๗,๔๘๐	-	๑๐๐	๓๓,๓๓๓,๗๓๒	๔๘	๑๐๐	๒๑,๗๔๗,๒๖๕	๓๐	๑๐๐
ต้นทุนการผลิตและการจำหน่าย									
ต้นทุนการผลิตปลาแป้นที่ขาย	๑๘,๓๘๒,๖๖๒	๓๔	๔๘.๑๔	๓๑,๗๔๔,๗๖๐	๔๘	๔๕.๒๕	๒๐,๑๐๒,๔๔๐	๖๐	๕๒.๕๔
ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน									
ค่าขนส่ง	๑๗๒,๑๘๖	๕๐		๑๔๐,๕๔๑	๕๐		๑๒๗,๔๗๔	-	
ค่าวิเคราะห์คุณภาพของสินค้า	๒๓,๒๐๐	-		๑๖,๑๑๐	-		๕๒,๒๐๐	-	
ค่ารับรอง	๕,๗๖๒	-		๒๗,๑๖๖	-		๔๖,๗๗๓	-	
เงินเดือน	๗๔,๘๐๐	-		๔๖,๐๐๐	-		๑๔๔,๖๐๐	-	
เงินสวัสดิการ	๒,๒๔๐	-		๑,๔๔๐	-		๒๔๕	-	
ค่าเสื่อมราคา	๕๒,๕๗๔	-		๖๕,๖๕๔	๒๐		๗๐,๗๐๐	๕๓	
ค่าเครื่องเขียนและแบบพิมพ์	๖,๑๕๓	-		๕,๔๓๖	-		๓,๒๖๖	-	
ค่าธรรมเนียมธนาคาร	๑๑,๕๗๔	๗๑		๕,๔๕๑	๕๔		๑๑,๕๓๔	๖๕	
ค่าโทรศัพท์							๕,๗๘๘	-	
ค่าสอบบัญชี	๑๐,๐๐๐	-		๕,๐๐๐	-		๑๐,๐๐๐	-	
ค่าบริจาคเพื่อการกุศล							๕,๐๐๐	-	
ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด	๒๑,๐๒๓	๕๐		๓๐,๑๑๐	-		๔๖,๕๓๑	-	
รวมค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน	๓๘๔,๕๖๘	๗๑	๑.๕๗	๔๕๑,๕๕๔	๑๕	๑.๓๕	๕๓๘,๕๖๘	๒๒	๒.๕๘
ค่าใช้จ่ายอื่น									
ค่าใช้จ่ายจัดตั้งบริษัท	๒,๕๒๐	๕๐		๒,๕๒๐	๕๐		๒,๕๒๐	๕๐	
ดอกเบี้ยจ่าย	๖๒๕,๗๒๓	๔๒		๘๐๗,๔๘๖	๑๐		๑,๐๑๓,๖๘๐	๕๗	
รวมค่าใช้จ่ายอื่น	๖๒๘,๒๔๔	๔๒	๓.๒๒	๘๑๐,๕๑๖	๖๐	๒.๕๓	๑,๐๑๖,๒๐๑	๐๗	๔.๖๗
รวมต้นทุนการผลิตและการจำหน่าย	๑๔,๕๐๕,๘๗๔	๕๗	๕๕.๓๓	๓๓,๐๐๗,๖๗๖	๓๓	๔๔.๐๒	๒๑,๖๕๗,๗๔๔	๘๕	๕๕.๕๕

ตารางที่ ๒๐ แสดงรายได้และต้นทุนของโรงงานปลาแป้นขนาดกำลังผลิตวันละ ๔๐ ตัน มีโครงสร้างต้นทุนของโรงงานประกอบด้วย ต้นทุนการผลิตปลาแป้นคิดเป็นอัตราเฉลี่ยร้อยละ ๔๘.๑๔ ของรายได้ ค่าใช้จ่ายอื่นคิดเป็นอัตราเฉลี่ยร้อยละ ๓.๔๕ ของรายได้ และค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานคิดเป็นอัตราเฉลี่ยร้อยละ ๑.๕๓ ของรายได้

๔. การวิเคราะห์รายได้และต้นทุนของโรงงานปลาบ่มในภาคกลาง

จากตัวอย่างรายได้และต้นทุนของโรงงานปลาบ่มขนาดกลางและขนาดเล็ก

๔ ตัวอย่าง จะนำมาหาค่าเฉลี่ยรายได้และต้นทุนของโรงงานปลาบ่มแต่ละขนาดได้ โดยมีวิธีการคำนวณดังนี้คือ

รายได้จากการขายปลาบ่มของโรงงานปลาบ่มแต่ละขนาด =

$$\frac{\text{รายได้จากการขายของโรงงานปลาบ่มตัวอย่างที่ ๑} + \text{รายได้จากการขายของโรงงานปลาบ่มตัวอย่างที่ ๒}}{๒}$$

ต้นทุนการผลิตปลาบ่มที่ขายของโรงงานปลาบ่มแต่ละขนาด =

$$\frac{\text{ต้นทุนการผลิตปลาบ่มที่ขายของโรงงานปลาบ่มตัวอย่างที่ ๑} + \text{ต้นทุนการผลิตปลาบ่มที่ขายของโรงงานปลาบ่มตัวอย่างที่ ๒}}{๒}$$

ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของโรงงานปลาบ่มแต่ละขนาด =

$$\frac{\text{ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของโรงงานปลาบ่มตัวอย่างที่ ๑} + \text{ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของโรงงานปลาบ่มตัวอย่างที่ ๒}}{๒}$$

ค่าใช้จ่ายอื่นของโรงงานปลาบ่มแต่ละขนาด =

$$\frac{\text{ค่าใช้จ่ายอื่นของโรงงานปลาบ่มตัวอย่างที่ ๑} + \text{ค่าใช้จ่ายอื่นของโรงงานปลาบ่มตัวอย่างที่ ๒}}{๒}$$

ค่าเฉลี่ยรายได้และต้นทุนของโรงงานปลาบ่มขนาดกลางและขนาดเล็กจะได้ตามตารางที่ ๒๑

และ ๒๒ ตามลำดับ

ตารางที่ ๒๑ รายได้และต้นทุนของโรงงานปลาแป้นขนาดกลาง
ประจำปี ๒๕๒๓-๒๕๒๔

หน่วย:บาท

รายการ	ปี ๒๕๒๓		ปี ๒๕๒๔		ปี ๒๕๒๕	
<u>รายได้</u>						
รายได้จากการขายปลาแป้น	๕๙,๖๑๑,๒๖๕	๗๖	๕๘,๑๘๑,๘๒๑	๘๐	๕๕,๑๑๓,๕๕๖	๒๖
<u>ต้นทุนการผลิตและการจำหน่าย</u>						
ต้นทุนการผลิตปลาแป้นที่ขาย	๕๘,๔๘๑,๗๒๒	๗๑	๕๕,๙๖๑,๕๒๖	๒๑	๕๓,๖๓๓,๕๙๔	๗๕
ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน	๘๑๘,๐๗๑	๕๙	๗๙๓,๔๐๔	๕๕	๗๕๙,๔๓๕	๔๙
ค่าใช้จ่ายอื่น	๑,๒๘๘,๖๖๔	๖๙	๑,๖๖๖,๐๗๔	๑๘	๑,๙๙๐,๒๕๕	๕๕
รวมต้นทุนการผลิตและการจำหน่าย	๖๐,๕๘๘,๔๕๘	๙๙	๕๘,๔๒๑,๐๐๔	๙๔	๕๖,๓๘๓,๓๘๔	๗๙

ที่มา : จากตารางที่ ๑๗ และ ๑๘

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๒๒ รายได้และต้นทุนของโรงงานปลาป่นขนาดเล็ก
ประจำปี ๒๕๒๓-๒๕๒๔

หน่วย:บาท

รายการ	ปี ๒๕๒๓		ปี ๒๕๒๔		ปี ๒๕๒๕	
<u>รายได้</u>						
รายได้จากการขายปลาป่น	๒๓,๗๒๔,๗๔๓	๕๐	๓๐,๒๐๔,๐๒๖	๕๕	๓๔,๓๔๓,๒๒๘	๒๐
<u>ต้นทุนการผลิตและการจำหน่าย</u>						
ต้นทุนการผลิตปลาป่นที่ขาย	๒๒,๕๕๔,๘๒๕	๐๒	๒๘,๕๕๔,๕๒๐	๕๕	๓๒,๘๗๔,๓๔๕	๐๔
ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน	๔๒๕,๘๗๐	๕๗	๕๗๐,๐๒๘	๐๖	๗๐๐,๗๕๒	๑๖
ค่าใช้จ่ายอื่น	๓๕๓,๕๕๗	๗๑	๕๖๕,๐๕๕	๗๘	๗๑๐,๒๕๒	๓๓
รวมต้นทุนการผลิตและการจำหน่าย	๒๓,๗๓๔,๒๕๓	๓๐	๓๐,๐๘๙,๕๕๘	๓๕	๓๔,๒๘๕,๓๕๓	๕๓

ที่มา : จากตารางที่ ๑๙ และ ๒๐

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ในการศึกษาผลตอบแทนจากการดำเนินงานของโรงงานปลาป่นจะได้ทำการเปรียบเทียบรายได้กับต้นทุนของโรงงานปลาป่น ส่วนการคำนวณอัตราร้อยละของค่าใช้จ่ายแต่ละประเภทโดยเทียบจากรายได้จากการขายปลาป่นของโรงงานนั้น เพื่อต้องการทราบว่า ในการดำเนินงานของโรงงานมีค่าใช้จ่ายใดที่มีความสำคัญ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงในค่าใช้จ่ายนั้นจะมีผลกระทบต่อผลตอบแทนของโรงงานอย่างไร นอกจากนี้การเปรียบเทียบรายได้และต้นทุนของโรงงานปลาป่นระหว่างปีปัจจุบันกับปีที่ผ่านมา จะทำให้ทราบว่าผลตอบแทนจากการดำเนินงานมีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร และสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงนั้น ๆ เนื่องจากปัจจัยอะไร

การเปรียบเทียบรายได้กับต้นทุนของโรงงานปลาป่นและอัตราการเปลี่ยนแปลงในช่วงปี ๒๕๒๓-๒๕๒๔ ของโรงงานปลาป่นขนาดกลางและขนาดเล็ก ได้แสดงไว้ในตารางที่ ๒๓ และ ๒๔ ตามลำดับ

๔.๑ การวิเคราะห์รายได้และต้นทุนของโรงงานขนาดกลาง

ศูนย์วิทยพัชกร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๒๓ การเปรียบเทียบรายได้กับต้นทุนของโรงงานขนาดกลางและอัตราการเปลี่ยนแปลงในช่วงปี ๒๕๒๓-๒๕๒๕

รายการ	ปี ๒๕๒๓			ปี ๒๕๒๔			ปี ๒๕๒๕			ร้อยละของรายได้จากการขายปลาบ่น	ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงของปี ๒๕๒๔ จากปี ๒๕๒๓ มากขึ้น + น้อยลง -	ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงของปี ๒๕๒๕ จากปี ๒๕๒๔ มากขึ้น + น้อยลง -	
	(บาท)	ร้อยละของรายได้จากการขายปลาบ่น		(บาท)	ร้อยละของรายได้จากการขายปลาบ่น		(บาท)	ร้อยละของรายได้จากการขายปลาบ่น					
รายได้จากการขายปลาบ่น	๕๘,๖๑๑,๒๖๕	๗๖	๑๐๐	๕๘,๑๘๑,๘๒๑	๙๐	๑๐๐	๕๕,๑๑๓,๕๕๖	๒๖	๑๐๐	-	๒.๕๐	-	๒๒.๕๖
<u>หัก</u> ต้นทุนการผลิตปลาบ่นที่ขาย	๕๘,๔๘๑,๗๒๒	๗๑	๙๘.๑๑	๕๕,๙๖๑,๕๒๖	๒๑	๙๖.๑๘	๕๓,๖๓๓,๕๙๔	๗๕	๙๖.๗๒	-	๕.๓๑	-	๒๒.๐๓
กำไรขั้นต้น	๑,๑๒๙,๕๔๓	๐.๕	๑.๘๙	๒,๒๒๐,๒๙๕	๖๙	๓.๘๒	๑,๔๗๙,๙๖๑	๕๑	๓.๒๘	+	๙๖.๕๗	-	๓๓.๓๕
<u>หัก</u> ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน	๘๑๘,๐๗๑	๕.๙	๑.๓๗	๗๙๓,๕๐๕	๕.๕	๑.๓๗	๗๕๙,๕๓๕	๕.๙	๑.๖๘	-	๓.๐๒	-	๕.๒๘
กำไรจากการดำเนินงาน	๓๑๑,๔๗๑	๕.๖	๐.๕๒	๑,๔๒๖,๗๙๑	๑๕	๒.๔๕	๗๒๐,๔๒๖	๐.๒	๑.๖๐	+	๓๕๘.๑๑	-	๕๙.๕๑
<u>หัก</u> ค่าใช้จ่ายอื่น	๑,๒๘๘,๖๖๕	๖.๙	๒.๑๖	๑,๖๖๖,๐๗๕	๑๘	๒.๘๖	๑,๙๙๐,๒๕๕	๕.๕	๔.๔๑	+	๒๙.๒๙	+	๑๙.๕๖
กำไรสุทธิ (ขาดทุนสุทธิ)	(๙๗๗,๑๙๓)	๒.๓)	(๑.๖๕)	(๒๓๙,๑๘๓)	(๐.๕)	(๐.๕๑)	(๑,๒๖๙,๘๒๙)	(๕.๓)	(๒.๘๑)	-	๗๕.๕๒	+	๕๓๐.๙๐

ที่มา : จากตารางที่ ๒๑

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ก. โครงสร้างต้นทุนของโรงงานขนาดกลาง

จากตารางที่ ๒๓ เมื่อพิจารณาโครงสร้างต้นทุนของโรงงานขนาดกลาง จะพบว่าต้นทุนการผลิตปลาบ่นเป็นค่าใช้จ่ายที่สูงที่สุดคิดเป็นอัตราเฉลี่ยร้อยละ ๕๗ ของรายได้จากการขายปลาบ่น ค่าใช้จ่ายอื่นเป็นค่าใช้จ่ายที่มีความสำคัญรองลงมามีอัตราเฉลี่ยร้อยละ ๓.๑๔ ของรายได้จากการขายปลาบ่น ส่วนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานเป็นค่าใช้จ่ายที่มีจำนวนน้อยคิดเป็นอัตราเฉลี่ยร้อยละ ๑.๔๗ ของรายได้จากการขายปลาบ่นเท่านั้น

ข. การเปรียบเทียบรายได้และต้นทุนของโรงงานขนาดกลางในช่วงปี ๒๕๒๓-๒๕๒๕

จากตารางที่ ๒๓ จะเห็นได้ว่าโรงงานดำเนินงานขาดทุนตลอดระยะเวลา ๓ ปี กล่าวคือ มีผลขาดทุนคิดเป็นอัตราร้อยละ (๑.๖๔)(.๔๑) และ (๒.๔๑) ของรายได้จากการขายในปี ๒๕๒๓ ปี ๒๕๒๔ และปี ๒๕๒๕ ตามลำดับ

ในปี ๒๕๒๓ โรงงานมีผลขาดทุนเพราะมีต้นทุนการผลิตปลาบ่นสูง ส่วนสาเหตุที่มีต้นทุนการผลิตสูงนั้นได้กล่าวไว้ในบทที่ ๓

การเปรียบเทียบรายได้และต้นทุนของโรงงานระหว่างปี ๒๕๒๓ กับปี ๒๕๒๔ ปรากฏว่าโรงงานมีผลขาดทุนลดน้อยลงร้อยละ ๗๕.๕๒ ของผลขาดทุนในปี ๒๕๒๓ สาเหตุที่มีผลขาดทุนลดลงคือ ต้นทุนการผลิตลดลงมากกว่าการลดลงของรายได้จากการขายปลาบ่น จึงทำให้โรงงานได้รับกำไรขั้นต้นเพิ่มขึ้น การที่รายได้ลดลงเนื่องจากในปีนี้โรงงานมีปริมาณการผลิตน้อยลง ทำให้มีปริมาณที่จะจำหน่ายลดลงด้วย แต่ราคาขายปลาบ่นกลับสูงขึ้นจากปี ๒๕๒๓ เพราะมีการส่งปลาบ่นออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศเพิ่มขึ้น จึงทำให้รายได้จากการขายปลาบ่นมีอัตราการลดลงเพียงเล็กน้อย ส่วนการลดลงของค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานไม่มีผลทำให้ผลขาดทุนในปีนี้เพิ่มขึ้นหรือลดลงจากในปี ๒๕๒๓ ทั้งนี้เพราะค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานในปีนี้มีสัดส่วนเดียวกันกับปี ๒๕๒๓

การเปรียบเทียบรายได้และต้นทุนของโรงงานระหว่างปี ๒๕๒๔ กับปี ๒๕๒๕
ปรากฏว่าโรงงานมีผลขาดทุนเพิ่มขึ้นจากในปี ๒๕๒๔ สาเหตุที่มีผลขาดทุนเพิ่มขึ้นคือ

๑. รายได้จากการขายปลาน้ำจืดลดลงมากกว่าการลดลงของต้นทุนการผลิต
ทำให้โรงงานได้รับกำไรขั้นต้นลดลง การที่รายได้ลดลงเนื่องจากโรงงานจำหน่าย
ปลาน้ำจืดได้น้อยและขายได้ราคาต่ำลงด้วย ทั้งนี้เพราะในปีนี้มีผลผลิตปลาน้ำจืดของโลกมีมาก
จึงมีการส่งปลาน้ำจืดออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศน้อยลง ประกอบกับมีการนำเข้าจาก
ทั่วแหล่งในราคาที่ต่ำกว่าราคาปลาน้ำจืดในประเทศ โรงงานผลิตอาหารสัตว์จึงใช้
กากถั่วเหลืองทดแทนปลาน้ำจืดในจำนวนที่มากขึ้น ความต้องการใช้ปลาน้ำจืดเป็นวัตถุดิบใน
การผลิตอาหารสัตว์มีน้อยลง ทำให้ปริมาณปลาน้ำจืดในประเทศมีมากเกินไปเกินความต้องการใช้
ราคาปลาน้ำจืดจึงต่ำลง

๒. โรงงานมีค่าใช้จ่ายอื่นสูงขึ้น เนื่องจากอัตราดอกเบี้ยสูงขึ้น และค่าใช้จ่าย
อื่นส่วนใหญ่เป็นดอกเบี้ยจ่าย

๔.๒ การวิเคราะห์รายได้และต้นทุนของโรงงานขนาดเล็ก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๒๔ การเปรียบเทียบรายได้กับต้นทุนของโรงงานขนาดเล็กและอัตราการเปลี่ยนแปลงในช่วงปี ๒๕๒๓-๒๕๒๕

รายการ	ปี ๒๕๒๓		ร้อยละของ รายได้จาก การขาย ปลาบ่น	ปี ๒๕๒๔		ร้อยละของ รายได้จาก การขาย ปลาบ่น	ปี ๒๕๒๕		ร้อยละของ รายได้จาก การขาย ปลาบ่น	ร้อยละของ การเปลี่ยนแปลงของปี ๒๕๒๔ จากปี ๒๕๒๓ มากขึ้น + น้อยลง -	ร้อยละของ การเปลี่ยนแปลงของปี ๒๕๒๕ จากปี ๒๕๒๔ มากขึ้น + น้อยลง -
	(บาท)			(บาท)			(บาท)				
รายได้จากการขายปลาบ่น	๒๓,๗๒๕,๗๕๓	๕๐	๑๐๐	๓๐,๒๐๔,๐๒๖	๕๙	๑๐๐	๓๔,๓๔๓,๒๒๘	๒๐	๑๐๐	+ ๒๗.๓๐	+ ๑๓.๗๐
<u>หัก</u> ต้นทุนการผลิตปลาบ่นที่ขาย	๒๒,๙๕๔,๘๒๕	๐๒	๙๖.๗๕	๒๘,๙๕๔,๕๒๐	๕๕	๙๕.๘๖	๓๒,๘๗๔,๓๔๙	๐๔	๙๕.๗๒	+ ๒๖.๑๔	+ ๑๓.๕๔
กำไรขั้นต้น	๗๗๐,๙๒๘	๔๘	๓.๒๕	๑,๒๔๙,๕๐๖	๔๔	๔.๑๔	๑,๔๖๘,๘๗๙	๑๖	๔.๒๘	+ ๖๒.๐๘	+ ๑๗.๕๖
<u>หัก</u> ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน	๔๒๕,๘๗๐	๕๗	๑.๘๐	๕๗๐,๐๒๘	๐๖	๑.๘๙	๗๐๐,๗๕๒	๑๖	๒.๐๔	+ ๓๓.๘๕	+ ๒๒.๙๔
กำไรจากการดำเนินงาน	๓๔๕,๐๕๗	๙๑	๑.๔๕	๖๗๙,๔๗๘	๓๘	๒.๒๕	๗๖๘,๐๘๗	-	๒.๒๔	+ ๙๖.๙๒	+ ๑๓.๐๔
<u>หัก</u> ค่าใช้จ่ายอื่น	๓๕๓,๕๔๗	๗๑	๑.๕๙	๕๖๙,๐๔๕	๗๘	๑.๘๘	๗๑๐,๒๕๒	๓๓	๒.๐๗	+ ๖๐.๙๕	+ ๒๔.๘๑
กำไรสุทธิ (ขาดทุนสุทธิ)	(๘,๔๘๙	๘๐)	(.๐๔)	๑๑๐,๔๓๒	๖๐	.๓๗	๕๗,๘๓๔	๖๗	.๑๗	+ ๑,๔๐๐	- ๔๗.๖๓

ที่มา : จากตารางที่ ๒๒

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ก. โครงสร้างต้นทุนของโรงงานขนาดเล็ก

จากตารางที่ ๒๔ เมื่อพิจารณาโครงสร้างต้นทุนของโรงงานขนาดเล็กจะพบว่าต้นทุนการผลิตปลาน้ำ เป็นค่าใช้จ่ายที่สูงที่สุดคิดเป็นอัตราเฉลี่ยร้อยละ ๔๖.๑๑ ของรายได้จากการขายปลาน้ำ ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานและค่าใช้จ่ายอื่น เป็นค่าใช้จ่ายที่มีความสำคัญใกล้เคียงกันโดยมีอัตราเฉลี่ยร้อยละ ๑.๕๑ และ ๑.๘๑ ของรายได้จากการขายปลาน้ำ

ข. การเปรียบเทียบรายได้และต้นทุนของโรงงานขนาดเล็กในช่วงปี ๒๕๒๓-๒๕๒๔

จากตารางที่ ๒๔ จะเห็นได้ว่าโรงงานขนาดเล็กมีผลขาดทุนในปี ๒๕๒๓ และมีกำไรในปี ๒๕๒๔ และปี ๒๕๒๕ โดยมีกำไรในปี ๒๕๒๔ สูงกว่าในปี ๒๕๒๕

ในปี ๒๕๒๓ โรงงานมีผลขาดทุนเพราะมีต้นทุนการผลิตปลาน้ำสูง ส่วนสาเหตุที่มีต้นทุนการผลิตสูงนั้นได้กล่าวไว้ในบทที่ ๓

การเปรียบเทียบรายได้และต้นทุนของโรงงานระหว่างปี ๒๕๒๓ กับปี ๒๕๒๔ ปรากฏว่าโรงงานมีกำไรในปี ๒๕๒๔ ในขณะที่ปี ๒๕๒๓ มีผลขาดทุน สาเหตุที่โรงงานได้รับกำไรเพิ่มขึ้นอย่างมากในปีนี้คือ โรงงานมีรายได้จากการขายปลาน้ำเพิ่มขึ้นมากกว่าการเพิ่มขึ้นของต้นทุนการผลิต จึงทำให้โรงงานได้รับกำไรเพิ่มขึ้น การที่โรงงานมีรายได้จากการขายปลาน้ำเพิ่มขึ้นในปี ๒๕๒๔ เพราะมีปริมาณขายและราคาขายสูงขึ้น ซึ่งมีผลมาจากมีการส่งปลาน้ำออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศมากขึ้น เนื่องจากผลผลิตปลาน้ำของโลกลดลง

การเปรียบเทียบรายได้และต้นทุนของโรงงานระหว่างปี ๒๕๒๔ กับปี ๒๕๒๕ ปรากฏว่าโรงงานได้รับกำไรลดลงจากในปี ๒๕๒๔ ซึ่งมีสาเหตุมาจากรายได้จากการขายปลาน้ำเพิ่มขึ้นมากกว่าการเพิ่มขึ้นของต้นทุนการผลิตเพียงเล็กน้อย ในขณะที่มีค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานและค่าใช้จ่ายอื่นเพิ่มขึ้นมาก สาเหตุที่โรงงานมีรายได้จากการขายปลาน้ำเพิ่มขึ้นไม่มากแม้ว่าจะขายได้มาก เพราะมีราคาขายต่ำซึ่งมีผลมาจากประเทศผู้ผลิตปลาน้ำรายใหญ่ของโลกได้แก่ ประเทศเปรูและประเทศชิลี ส่งปลาน้ำออกมาจำหน่าย

ในตลาดต่างประเทศมาก และปลาบ่นของประเทศดังกล่าวมีคุณภาพดีกว่าปลาบ่นของประเทศไทย ทำให้ประเทศในกลุ่มอาเซียนที่เคยซื้อปลาบ่นจากประเทศไทยบางประเทศหันไปซื้อปลาบ่นจากประเทศเปรูและประเทศชิลีแทน ทำให้ประเทศไทยส่งปลาบ่นออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศได้น้อยลง ปริมาณปลาบ่นภายในประเทศมีมากขึ้น ราคาปลาบ่นจึงต่ำลง

การที่ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานสูงขึ้นนั้น เป็นเพราะมีค่าใช้จ่ายในการจำหน่ายสูงขึ้น ส่วนสาเหตุที่ค่าใช้จ่ายอื่นสูงขึ้นเนื่องจากโรงงานขาดเงินทุนหมุนเวียน ต้องกู้เงินมาใช้ในการดำเนินงานในกรณีที่อัตราดอกเบี้ยสูง

๔.๓ การเปรียบเทียบรายได้และต้นทุนระหว่างโรงงานขนาดกลางกับโรงงานขนาดเล็ก

ตารางที่ ๒๔ แสดงการเปรียบเทียบรายได้และต้นทุนระหว่างโรงงานขนาดกลางและโรงงานขนาดเล็ก ซึ่งสามารถทำให้ทราบถึงสาเหตุที่ทำให้รายได้และต้นทุนของโรงงานปลาบ่นแต่ละขนาดต่างกัน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๒๕ การเปรียบเทียบรายได้และต้นทุนของโรงงานปลาป่นระหว่างโรงงานขนาดกลางกับโรงงานขนาดเล็ก
ประจำปี ๒๕๒๓-๒๕๒๕

หน่วย: บาท

รายการ	โรงงานปลาป่นขนาดกลาง						โรงงานปลาป่นขนาดเล็ก					
	ปี ๒๕๒๓		ปี ๒๕๒๔		ปี ๒๕๒๕		ปี ๒๕๒๓		ปี ๒๕๒๔		ปี ๒๕๒๕	
รายได้จากการขาย	๕๙,๖๑๑,๒๖๕	๗๖	๕๘,๑๘๑,๘๒๑	๙๐	๕๕,๑๑๓,๔๕๖	๒๖	๒๓,๗๒๕,๗๕๓	๕๐	๓๐,๒๐๔,๐๒๖	๙๙	๓๔,๓๔๓,๒๒๘	๒๐
<u>หัก</u> ต้นทุนการผลิตปลาป่นที่ขาย	๕๘,๔๘๑,๗๒๒	๗๑	๕๕,๙๖๑,๕๒๖	๒๑	๕๓,๖๓๓,๕๙๔	๗๕	๒๒,๙๕๔,๘๒๕	๐๒	๒๘,๙๕๔,๕๒๐	๕๕	๓๒,๘๗๔,๓๔๙	๐๔
กำไรขั้นต้น	๑,๑๒๙,๕๔๓	๐๕	๒,๒๒๐,๒๙๕	๖๙	๑,๔๗๙,๘๖๑	๕๑	๗๗๐,๙๒๘	๔๘	๑,๒๔๙,๕๐๖	๔๔	๑,๔๖๘,๘๗๙	๑๖
<u>หัก</u> ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน	๘๑๘,๐๗๑	๕๙	๗๙๓,๔๐๔	๕๕	๗๕๙,๔๓๕	๔๙	๔๒๕,๘๗๐	๕๗	๕๗๐,๐๒๘	๐๖	๗๐๐,๗๙๒	๑๖
กำไรจากการดำเนินงาน	๓๑๑,๔๗๑	๔๖	๑,๔๒๖,๘๙๑	๑๔	๗๒๐,๔๒๖	๐๒	๓๔๕,๐๕๗	๙๑	๖๗๙,๔๗๘	๓๘	๗๖๘,๐๘๗	-
<u>หัก</u> ค่าใช้จ่ายอื่น	๑,๒๘๘,๖๖๔	๖๙	๑,๖๖๖,๐๗๔	๑๘	๑,๙๙๐,๒๕๕	๕๕	๓๕๓,๕๔๗	๗๑	๕๖๙,๐๕๕	๗๘	๗๑๐,๒๕๒	๓๓
กำไรสุทธิ (ขาดทุนสุทธิ)	(๙๗๗,๑๙๓)	๒๓	(๒๓๙,๑๘๓)	๐๔	(๑,๒๖๙,๘๒๙)	๕๓	(๘,๔๘๙)	๘๐	๑๑๐,๔๒๒	๖๐	๕๗,๘๓๕	๖๗

ที่มา : จากตารางที่ ๒๓ และ ๒๔

จากการเปรียบเทียบรายได้และต้นทุนของโรงงานปลาป่นทั้ง ๒ ขนาด มีข้อสังเกตดังนี้

๑. รายได้จากการขายปลาป่นของโรงงานขนาดกลางมีแนวโน้มลดลง เนื่องจากปริมาณการจำหน่ายลดลง ในขณะที่โรงงานขนาดเล็กมีแนวโน้มที่จะขายได้มากขึ้น ทั้งนี้ เป็นเพราะโรงงานขนาดกลางมีปริมาณการผลิตลดลงจึงมีปริมาณการจำหน่ายลดลงด้วย สาเหตุสำคัญที่มีปริมาณการผลิตลดลง เนื่องจากโรงงานขนาดกลางมีการ เลือกรื้อวัตถุดิบ ที่มีคุณภาพดีซึ่งมีปริมาณน้อย ในขณะที่โรงงานขนาดเล็กไม่มีการ เลือกรื้อวัตถุดิบจึงมีวัตถุดิบ ที่จะใช้ทำการผลิตในปี ๒๕๒๔ และปี ๒๕๒๕ เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๒๓

๒. ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของโรงงานขนาดกลางมีแนวโน้มลดลง ในขณะที่โรงงานขนาดเล็กมีแนวโน้มที่ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานสูงขึ้น ทั้งนี้ เป็น เพราะค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานส่วนใหญ่เป็นค่าใช้จ่ายในการจำหน่ายซึ่งมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับปริมาณของปลาป่นที่สามารถขายได้

๓. ค่าใช้จ่ายอื่นของโรงงานขนาดกลางและโรงงานขนาดเล็กมีแนวโน้มสูงขึ้น เนื่องจากมีการกู้เงินเพื่อมาใช้จ่ายในการดำเนินงานมากขึ้นในขณะที่ยัตราดอกเบี้ยสูงขึ้น

เมื่อเปรียบเทียบกำไรสุทธิของโรงงานทั้ง ๒ ขนาดในช่วงปี ๒๕๒๓-๒๕๒๔ ปรากฏว่าโรงงานทั้ง ๒ ขนาดมีแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลง เป็นไปในทิศทางเดียวกันคือ

ในปี ๒๕๒๓ โรงงานทั้งสองขนาดมีผลขาดทุนจากการดำเนินงาน เนื่องจาก ในปีนี้โรงงานส่วนใหญ่มีต้นทุนการผลิตสูงเนื่องจากมีต้นทุนวัตถุดิบสูงและมีค่า เชื้อเพลิงสูง

ในปี ๒๕๒๔ โรงงานขนาดกลางมีผลขาดทุนลดลง และโรงงานขนาดเล็กได้รับกำไรจากการดำเนินงาน เนื่องจากในปีนี้มีผลผลิตปลาป่นของโลกมีน้อยและมีการส่ง ปลาป่นจากประเทศไทยออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศมาก ซึ่งมีผลทำให้ราคาปลาป่น ในประเทศไทยสูงขึ้น

ในปี ๒๕๒๕ โรงงานขนาดกลางมีผลขาดทุนเพิ่มขึ้น และโรงงานขนาดเล็กได้รับกำไรจากการดำเนินงานลดลง เนื่องจากในปีนี้ประเทศผู้ผลิตปลาป่นรายใหญ่ของโลกส่งปลาป่นออกไปจำหน่ายในตลาดต่างประเทศมาก ทำให้ประเทศไทยส่งปลาป่นออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศได้น้อยลง ประกอบกับมีการนำเข้ากากหัว เหลืองในราคาต่ำกว่าราคาปลาป่นในประเทศ และโรงงานผลิตอาหารสัตว์ใช้กากหัว เหลืองทดแทนปลาป่นในจำนวนที่มากขึ้น จึงเป็นผลให้ความต้องการใช้ปลาป่น เป็นวัตถุดิบในการผลิตอาหารสัตว์มีน้อยลง ราคาปลาป่นจึงต่ำลง

๕. ผลตอบแทนจากการลงทุนของโรงงานปลาป่น

การศึกษาผลตอบแทนจากการลงทุนจะทำให้ทราบว่าผลตอบแทนจากการดำเนินงานในขณะนี้นั้นคุ้มค่างบเงินที่นำมาลงทุนในกิจการนี้หรือไม่ นอกจากนี้การศึกษาผลตอบแทนจากการลงทุนของธุรกิจในระยะเวลาหลายปีในอดีต จะทำให้ทราบถึงแนวโน้มของผลการดำเนินงานในปัจจุบัน ถ้าธุรกิจใดมีแนวโน้มที่จะได้รับผลตอบแทนจากการลงทุนสูงขึ้น อาจจะมีการขยายโรงงานหรือตั้งสาขาใหม่เพิ่มขึ้น หรือมีผู้สนใจเข้ามาลงทุนในธุรกิจประเภทนั้นเพิ่มขึ้น ในทางตรงกันข้ามธุรกิจใดมีแนวโน้มที่จะได้รับผลตอบแทนจากการลงทุนต่ำลง และไม่สามารถแก้ไขปัญหาหรืออุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้แล้ว จะส่งผลให้กิจการที่ทำอยู่ต้องล้มเลิกไป หรือ เปลี่ยนไปลงทุนในธุรกิจประเภทอื่นที่ให้ผลตอบแทนสูงกว่า

การศึกษาผลตอบแทนจากการลงทุนของโรงงานปลาป่นจะได้ใช้วิธีของ Du Pont เพราะวิธีนี้จะแสดงให้เห็นถึงความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจโดยการใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์ที่กิจการนั้นมีอยู่ วิธีนี้นำความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนในการวัดประสิทธิภาพในการดำเนินงานคือ อัตราการหมุนเวียนของเงินลงทุน กับ อัตราผลตอบแทนจากรายได้ซึ่ง เป็นอัตราส่วนแสดงสมรรถภาพในการหากำไรมาวิเคราะห์ร่วมกันเพื่อพิจารณาอัตราผลตอบแทนจากการลงทุน^๑ คือ

^๑ ปัญหา ดันตียวงศ์, การเงินธุรกิจ, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๐), หน้า ๓๑

$$\text{อัตราการหมุนเวียนของเงินลงทุน} = \frac{\text{รายได้}}{\text{เงินลงทุน}}$$

$$\text{อัตราผลตอบแทนจากรายได้} = \frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{รายได้}}$$

$$\text{อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน} = \frac{\text{รายได้}}{\text{เงินลงทุน}} \times \frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{รายได้}}$$

ในที่นี้ รายได้ หมายถึง รายได้จากการขายปลาน้ำเงิน
เงินลงทุน หมายถึง เงินลงทุนในสินทรัพย์ที่ใช้เพื่อดำเนินงานในโรงงาน
ปลาน้ำเงินทั้งหมด
กำไรสุทธิ หมายถึง ผลตอบแทนจากการดำเนินงาน ซึ่งสามารถคำนวณหาได้
โดยการเปรียบเทียบรายได้ออกกับต้นทุนของโรงงานปลาน้ำเงิน

ในการวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนของโรงงานปลาน้ำเงิน จะแบ่ง
การวิเคราะห์ออกเป็น ๒ ส่วนดังนี้คือ

๑. วิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากรายได้ ซึ่งจะช่วยให้ทราบว่าโรงงานได้รับ
กำไรหรือขาดทุนเท่าไรจากการขายสินค้า

๒. วิเคราะห์อัตราการหมุนเวียนของเงินลงทุน ซึ่งจะช่วยให้ทราบว่าโรงงาน
ได้ใช้สินทรัพย์คุ้มค่าหรือไม่

การคำนวณอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนของโรงงานปลาน้ำเงินขนาดกลาง
และขนาดเล็กได้แสดงไว้ในตารางที่ ๒๖

ตารางที่ ๒๖ การคำนวณอัตราผลตอบแทนจากการลงทุน

ผลตอบแทนจากการลงทุน	โรงงานปลาน้ำขนาดกลาง			โรงงานปลาน้ำขนาดเล็ก		
	ปี ๒๕๖๓	ปี ๒๕๖๔	ปี ๒๕๖๕	ปี ๒๕๖๓	ปี ๒๕๖๔	ปี ๒๕๖๕
อัตราผลตอบแทนจากรายได้ (%)						
<u>กำไรสุทธิ (ขาดทุนสุทธิ)</u>	(๙๗๗, ๑๙๓.๒๓)	(๒๓๙, ๑๘๓.๐๔)	(๑, ๒๖๙, ๘๒๙.๕๓)	(๘, ๔๘๙.๘๐)	๑๑๐, ๔๓๒.๖๐	๕๗, ๘๓๔.๖๗
<u>รายได้จากการขาย</u>	๕๙, ๖๑๑, ๒๖๕.๗๖ (๑.๖๔)	๕๘, ๑๘๑, ๘๒๑.๙๐ (.๕๑)	๕๕, ๑๑๓, ๕๕๖.๒๖ (๒.๘๒)	๒๓, ๗๒๕, ๗๕๓.๕๐ (.๐๔)	๓๐, ๒๐๔, ๐๒๖.๑๙ .๓๗	๓๔, ๓๔๓, ๒๒๘.๒๐ .๑๗
อัตราการหมุนเวียนของเงินลงทุน (เท่า)						
<u>รายได้จากการขาย</u>	๕๙, ๖๑๑, ๒๖๕.๗๖	๕๘, ๑๘๑, ๘๒๑.๙๐	๕๕, ๑๑๓, ๕๕๖.๒๖	๒๓, ๗๒๕, ๗๕๓.๕๐	๓๐, ๒๐๔, ๐๒๖.๑๙	๓๔, ๓๔๓, ๒๒๘.๒๐
<u>สินทรัพย์รวม</u>	๑๒, ๖๙๙, ๓๗๑.๗๕ ๔.๖๙	๑๕, ๓๐๕, ๗๗๓.๐๖ ๓.๘๐	๑๒, ๘๖๒, ๕๘๕.๑๐ ๓.๕๐	๕, ๖๙๘, ๑๙๑.๗๒ ๔.๑๖	๕, ๕๑๖, ๑๘๖.๔๖ ๕.๔๗	๗, ๑๓๔, ๒๙๓.๑๗ ๔.๘๑
ผลตอบแทนจากการลงทุน (%)						
<u>กำไรสุทธิ (ขาดทุนสุทธิ)</u>	(๙๗๗, ๑๙๓.๒๓)	(๒๓๙, ๑๘๓.๐๔)	(๑, ๒๖๙, ๘๒๙.๕๓)	(๘, ๔๘๙.๘๐)	๑๑๐, ๔๓๒.๖๐	๕๗, ๘๓๔.๖๗
<u>สินทรัพย์รวม</u>	๑๒, ๖๙๙, ๓๗๑.๗๕ (๗.๖๙)	๑๕, ๓๐๕, ๗๗๓.๐๖ (๑.๕๖)	๑๒, ๘๖๒, ๕๘๕.๑๐ (๙.๘๗)	๕, ๖๙๘, ๑๙๑.๗๒ (.๑๖)	๕, ๕๑๖, ๑๘๖.๔๖ ๒.๐๒	๗, ๑๓๔, ๒๙๓.๑๗ .๘๑

ที่มา : จากตารางที่ ๒๓

หมายเหตุ ค่าเฉลี่ยสินทรัพย์รวมของโรงงานปลาน้ำหาได้โดย

สินทรัพย์รวมของโรงงานปลาน้ำแต่ละขนาด = สินทรัพย์รวมของโรงงานปลาน้ำตัวอย่างที่ ๑ + สินทรัพย์รวมของโรงงานปลาน้ำตัวอย่างที่ ๒

ตารางที่ ๒๗ สิ้นทรัพย์รวมของโรงงานปลาน้ำจืดขนาดกลางซึ่งเป็นค่าเฉลี่ยของโรงงานปลาน้ำจืดขนาดกลาง ๒ ตัวอย่าง
ประจำปี ๒๕๒๓-๒๕๒๕

หน่วย: บาท

ปี	สิ้นทรัพย์รวมของโรงงานปลาน้ำจืดขนาดกลาง			สิ้นทรัพย์รวมของโรงงานปลาน้ำจืดขนาดกลาง	
	ตัวอย่างที่ ๑		ตัวอย่างที่ ๒		
๒๕๒๓	๑๗,๔๖๑,๑๐๗	๓๕	๗,๘๓๗,๖๓๖	๑๕	$\frac{๑๗,๔๖๑,๑๐๗ \cdot ๓๕ + ๗,๘๓๗,๖๓๖ \cdot ๑๕}{๒} = ๑๒,๖๙๙,๓๗๑.๗๕$
๒๕๒๔	๑๘,๘๔๙,๑๙๑	๗๘	๑๑,๗๖๒,๓๕๔	๓๓	$\frac{๑๘,๘๔๙,๑๙๑ \cdot ๗๘ + ๑๑,๗๖๒,๓๕๔ \cdot ๓๓}{๒} = ๑๕,๓๐๕,๗๗๓.๐๖$
๒๕๒๕	๑๗,๓๗๔,๘๓๘	๗๗	๘,๓๕๐,๓๓๑	๔๓	$\frac{๑๗,๓๗๔,๘๓๘ \cdot ๗๗ + ๘,๓๕๐,๓๓๑ \cdot ๔๓}{๒} = ๑๒,๘๖๒,๕๘๕.๑๐$

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๒๘ สิ้นทรัพย์รวมของโรงงานปลาบ่นขนาดเล็กซึ่ง เป็นค่าเฉลี่ยของโรงงานปลาบ่นขนาดเล็ก ๒ ตัวอย่าง
ประจำปี ๒๕๒๓-๒๕๒๕

หน่วย:บาท

ปี	สิ้นทรัพย์รวมของโรงงานปลาบ่นขนาดเล็ก		สิ้นทรัพย์รวมของโรงงานปลาบ่นขนาดเล็ก		
	ตัวอย่างที่ ๑		ตัวอย่างที่ ๒		
๒๕๒๓	๗,๐๕๘,๔๖๗	๒๑	๔,๓๓๗,๙๑๖	๒๒	$\frac{๗,๐๕๘,๔๖๗ \cdot ๒๑ + ๔,๓๓๗,๙๑๖ \cdot ๒๒}{๒} = ๕,๖๙๘,๑๙๑.๗๒$
๒๕๒๔	๖,๔๑๓,๑๑๓	๘๔	๔,๖๑๙,๒๕๙	๐๘	$\frac{๖,๔๑๓,๑๑๓ \cdot ๘๔ + ๔,๖๑๙,๒๕๙ \cdot ๐๘}{๒} = ๕,๕๑๖,๑๘๖.๔๖$
๒๕๒๕	๗,๖๑๔,๖๔๕	๒๙	๖,๖๕๓,๙๔๑	๐๔	$\frac{๗,๖๑๔,๖๔๕ \cdot ๒๙ + ๖,๖๕๓,๙๔๑ \cdot ๐๔}{๒} = ๗,๑๓๔,๒๙๓.๑๗$

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๕.๑ ผลตอบแทนจากการลงทุนของโรงงานขนาดกลาง

ในช่วงปี ๒๕๒๓-๒๕๒๕ ผลตอบแทนจากการลงทุนของโรงงานปลาป่นขนาดกลาง เท่ากับ (๗.๖๔)% (๑.๕๖)% และ (๔.๘๗)% ตามลำดับซึ่งคำนวณได้ดังนี้

ปี	ผลตอบแทนจากการลงทุน (%)		อัตราผลตอบแทนจากรายได้ (%)		อัตรากារหมุนเวียนของเงินลงทุน (เท่า)
๒๕๒๓	(๗.๖๔)	=	(๑.๖๔)	X	๔.๖๔
๒๕๒๔	(๑.๕๖)	=	(.๕๑)	X	๓.๘๐
๒๕๒๕	(๔.๘๗)	=	(๒.๘๒)	X	๓.๕๐

จะเห็นได้ว่าโรงงานประสบผลขาดทุนตลอดระยะเวลา ๓ ปี การเปลี่ยนแปลงในจำนวนผลขาดทุนนั้น เกิดจากการเปลี่ยนแปลงในอัตราผลตอบแทนจากรายได้ และอัตรากาหมุนเวียนของเงินลงทุน

๑. การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของอัตราผลตอบแทนจากรายได้ จะวิเคราะห์จากการเปลี่ยนแปลงของรายได้และต้นทุน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้คือ

ก. การเปลี่ยนแปลงของรายได้

ปี	รายได้ (ล้านบาท)		ปริมาณปลาป่นที่ขาย (ล้านกิโลกรัม)		ราคาขายเฉลี่ย (บาท)
๒๕๒๓	๕๔.๖	=	๕.๕๒	X	๑๑
๒๕๒๔	๕๘.๑	=	๕.๒๘	X	๑๑.๐๑
๒๕๒๕	๕๕.๑	=	๔.๒๘	X	๑๐.๕๔

จากการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของรายได้จะเห็นได้ว่า ในช่วงปี ๒๕๒๓-๒๕๒๕ นั้น ปริมาณปลาป่นที่ขายมีแนวโน้มลดลง ในปี ๒๕๒๔ ราคาขายมีแนวโน้มที่จะสูงขึ้นแต่เนื่องจากปริมาณการจำหน่ายลดลงทำให้มีรายได้ลดลง ในปี ๒๕๒๕ รายได้ลดลงเนื่องจากการจำหน่ายและราคาขายเฉลี่ยลดลง

ข. การเปลี่ยนแปลงของต้นทุน

ในการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของต้นทุนนั้น จะแสดง เป็นอัตราร้อยละของ รายได้จากการขายปลาน้ำจืด ซึ่งจะทำให้ทราบผลตอบแทนจากการดำเนินงานได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

ปี	ต้นทุนรวม % ของรายได้	ต้นทุนการผลิตปลาน้ำจืด ที่ขาย % ของรายได้	ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน % ของรายได้	ค่าใช้จ่ายอื่น % ของรายได้
๒๕๒๓	๑๐๑.๖๔	= ๘๘.๑๑	+ ๑.๓๗	+ ๒.๑๖
๒๕๒๔	๑๐๐.๔๑	= ๘๖.๑๘	+ ๑.๓๗	+ ๒.๘๖
๒๕๒๕	๑๐๒.๘๑	= ๘๖.๗๒	+ ๑.๖๘	+ ๔.๔๑

จากการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของต้นทุนของโรงงานปลาน้ำจืดจะเห็นได้ว่า ในช่วงปี ๒๕๒๓-๒๕๒๕ นั้น ต้นทุนรวมของโรงงานสูงกว่ารายได้จากการขายซึ่งทำให้โรงงานต้องขาดทุน ในปี ๒๕๒๓ โรงงานขาดทุนเนื่องจากมีต้นทุนการผลิตสูง ในปี ๒๕๒๔ โรงงานสามารถลดต้นทุนการผลิตลงได้มาก แต่ไม่สามารถทำอะไรได้เนื่องจากมีค่าใช้จ่ายอื่นซึ่งส่วนใหญ่เป็นดอกเบี้ยจ่ายสูงขึ้นด้วย ในปี ๒๕๒๕ โรงงานมีค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานและค่าใช้จ่ายอื่นสูงขึ้นจึงทำให้มีผลขาดทุนเพิ่มขึ้น สาเหตุที่มีค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานสูงขึ้นนั้น เนื่องจากโรงงานไม่สามารถประหยัดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานลงได้ ในขณะที่รายได้จากการขายลดลง ส่วนการที่ค่าใช้จ่ายอื่นสูงขึ้นเนื่องจากมีการกู้เงินเพื่อมาใช้จ่ายในการดำเนินงานเพิ่มขึ้นในขณะที่อัตราดอกเบี้ยสูง

๒. การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของอัตรากำไรขั้นต้นของเงินลงทุน ซึ่งจะ ได้วิเคราะห์จากการเปลี่ยนแปลงของรายได้และเงินลงทุน ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ปี	อัตรากำไรขั้นต้นของเงินลงทุน (เท่า)	รายได้ (ล้านบาท)	เงินลงทุน (ล้านบาท)
๒๕๒๓	๔.๖๘	= ๕๕.๖	÷ ๑๒.๗๐
๒๕๒๔	๓.๘๐	= ๕๘.๑	÷ ๑๕.๓๐
๒๕๒๕	๓.๕๐	= ๔๕.๑	÷ ๑๒.๘๖

จากการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของอัตราการหมุนเวียนของเงินลงทุนจะพบว่า ในช่วงปี ๒๕๒๓-๒๕๒๔ โรงงานมีอัตราการหมุนเวียนของเงินลงทุนลดลง ซึ่งแสดงว่าความสามารถในการใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์ที่มีอยู่ของกิจการมีน้อยลง ในปี ๒๕๒๓ โรงงานมีอัตราการหมุนเวียนของเงินลงทุนสูง เนื่องจากมีรายได้จากการขายมาก และมีเงินลงทุนในสินทรัพย์ต่ำ ในปี ๒๕๒๔ โรงงานมีอัตราการหมุนเวียนของเงินลงทุนต่ำลงเนื่องจากการลงทุนในสินทรัพย์เพิ่มขึ้นในขณะที่รายได้ลดลง การเพิ่มขึ้นของสินทรัพย์ในปีนี้เป็นการลงทุนซื้อหม้อไอน้ำที่ใช้สำหรับเชื้อเพลิงประเภทไม้ ชีเสื่อยหรือแกลบ ส่วนในปี ๒๕๒๕ อัตราการหมุนเวียนของเงินลงทุนลดลงเนื่องจากมีรายได้ลดลง

จากสาเหตุต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้วข้างต้นแสดงให้เห็นว่าในปี ๒๕๒๓ โรงงานสามารถใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์ที่มีอยู่ได้มาก แต่การที่โรงงานไม่สามารถทำกำไรได้เนื่องจากมีต้นทุนการผลิตสูง ในปี ๒๕๒๔ แม้ว่าโรงงานจะใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์ที่มีอยู่ได้น้อยลง แต่การที่โรงงานสามารถลดต้นทุนการผลิตได้มาก และสามารถขายปลาป่นได้ในราคาที่สูงขึ้นด้วย จึงทำให้มีผลขาดทุนน้อยลง ในปี ๒๕๒๕ โรงงานใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์ที่มีอยู่ได้น้อยลง และไม่สามารถที่จะลดต้นทุนในการดำเนินงานลงได้ในขณะที่ราคาขายเฉลี่ยต่ำลง ทำให้โรงงานมีผลขาดทุนสูงขึ้น

๔.๒ ผลตอบแทนจากการลงทุนของโรงงานขนาดเล็ก

ในช่วงปี ๒๕๒๓-๒๕๒๕ ผลตอบแทนจากการลงทุนของโรงงานปลาป่นขนาดเล็ก เท่ากับ (.๑๖)% ๒.๐๒% และ .๘๑% ตามลำดับ ซึ่งคำนวณได้ดังนี้

ปี	ผลตอบแทนจากการลงทุน (%)		อัตราผลตอบแทนจากรายได้ (%)		อัตราการหมุนเวียนของเงินลงทุน (เท่า)
๒๕๒๓	(.๑๖)	=	(.๐๔)	X	๔.๑๖
๒๕๒๔	๒.๐๒	=	.๓๗	X	๕.๔๗
๒๕๒๕	.๘๑	=	.๑๗	X	๔.๘๑

จะเห็นได้ว่าโรงงานประสบผลขาดทุนในปี ๒๕๒๓ แต่มีกำไรในปี ๒๕๒๔ และปี ๒๕๒๕ การเปลี่ยนแปลงในผลตอบแทนจากการลงทุน เกิดจากการเปลี่ยนแปลงในอัตราผลตอบแทนจากรายได้ และอัตรากារหมุนเวียนของเงินลงทุน

๑. การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของอัตราผลตอบแทนจากรายได้ จะวิเคราะห์จากการเปลี่ยนแปลงของรายได้และต้นทุน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้คือ

ก. การเปลี่ยนแปลงของรายได้

ปี	รายได้ (ล้านบาท)		ปริมาณปลาบ่นที่ขาย (ล้านกิโลกรัม)		ราคาขายเฉลี่ย (บาท)
๒๕๒๓	๒๓.๗	=	๒.๑๗	X	๑๐.๙๐
๒๕๒๔	๓๐.๒	=	๒.๗๗	X	๑๐.๙๑
๒๕๒๕	๓๔.๓	=	๓.๔๔	X	๙.๙๘

จากการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของรายได้จะเห็นได้ว่า ในช่วงปี ๒๕๒๓-๒๕๒๕ นั้น ปริมาณปลาบ่นที่ขายมีแนวโน้มสูงขึ้น ในปี ๒๕๒๔ ราคาขายเฉลี่ยสูงขึ้น และปริมาณการจำหน่ายเพิ่มขึ้นด้วย จึงทำให้มีรายได้จากการขายสูงขึ้น ในปี ๒๕๒๕ แม้ว่าจะมีราคาขายเฉลี่ยต่ำลง แต่มีปริมาณการจำหน่ายเพิ่มขึ้น จึงทำให้มีรายได้จากการขายสูงขึ้น

ข. การเปลี่ยนแปลงของต้นทุน

การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของต้นทุนจะแสดงเป็นอัตราร้อยละของรายได้จากการขายปลาบ่น ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ปี	ต้นทุนรวม %ของรายได้		ต้นทุนการผลิตปลาบ่น ที่ขาย %ของรายได้		ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน %ของรายได้		ค่าใช้จ่ายอื่น %ของรายได้
๒๕๒๓	๑๐๐.๐๔	=	๙๖.๗๕	+	๑.๘๐	+	๑.๔๙
๒๕๒๔	๙๙.๖๓	=	๙๕.๘๖	+	๑.๘๙	+	๑.๘๘
๒๕๒๕	๙๙.๘๓	=	๙๕.๗๒	+	๒.๐๔	+	๒.๐๗

จากการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของต้นทุนของโรงงานปลาบ่มจะเห็นได้ว่า ในปี ๒๕๒๓ ต้นทุนรวมสูงกว่ารายได้ซึ่งทำให้โรงงานมีผลขาดทุน แต่ในปี ๒๕๒๔ และ ปี ๒๕๒๕ นั้น ต้นทุนรวมต่ำกว่ารายได้ทำให้โรงงานได้รับกำไร การที่โรงงานมีผลขาดทุนในปี ๒๕๒๓ เนื่องจากมีต้นทุนการผลิตสูง ในปี ๒๕๒๔ โรงงานสามารถลดต้นทุนการผลิตลงได้มาก จึงทำให้ในปีนี้มีกำไร ในปี ๒๕๒๕ โรงงานมีค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานและค่าใช้จ่ายอื่นสูงขึ้นทำให้ได้รับกำไรลดลง สาเหตุที่มีค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานสูงขึ้นนั้น เนื่องจากมีค่าใช้จ่ายในการจำหน่ายสูงขึ้น ส่วนการที่ค่าใช้จ่ายอื่นสูงขึ้นนั้น เนื่องจากมีการกู้เงินเพื่อมาใช้จ่ายในการดำเนินงานเพิ่มขึ้นในขณะที่อัตราดอกเบี้ยสูง

๒. การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของอัตรากาการหมุนเวียนของเงินลงทุน ซึ่งจะได้วิเคราะห์จากการเปลี่ยนแปลงของรายได้และเงินลงทุน ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ปี	อัตรากาการหมุนเวียนของเงินลงทุน (เท่า)	รายได้ (ล้านบาท)	เงินลงทุน (ล้านบาท)
๒๕๒๓	๔.๑๖	๒๓.๗	๕.๗๐
๒๕๒๔	๕.๔๗	๓๐.๒	๕.๕๒
๒๕๒๕	๔.๘๑	๓๔.๓	๗.๑๓

จากการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของอัตรากาการหมุนเวียนของเงินลงทุนจะพบว่า ในปี ๒๕๒๓ โรงงานมีอัตรากาการหมุนเวียนของเงินลงทุนต่ำ เพราะไม่สามารถใช้สินทรัพย์ให้เกิดประโยชน์ได้อย่างเต็มที่ ในปี ๒๕๒๔ อัตรากาการหมุนเวียนของเงินลงทุนสูงขึ้น เนื่องจากมีรายได้เพิ่มขึ้นและมีเงินลงทุนต่ำลง การที่เงินลงทุนต่ำลงเนื่องจากมีสินค้าคงเหลือน้อยลง ในปี ๒๕๒๕ โรงงานมีอัตรากาการหมุนเวียนของเงินลงทุนต่ำลงเนื่องจากมีเงินลงทุนเพิ่มขึ้นมาก ในขณะที่รายได้เพิ่มขึ้นน้อย การที่มีเงินลงทุนเพิ่มขึ้นเนื่องจากมีการซื้อหม้อไอน้ำที่ใช้เชื้อเพลิงประเภทไม้ ชี้เสื่อหรือแกลบ รวมทั้งมีการลงทุนในสินทรัพย์อื่นเพิ่มขึ้นด้วย

จากสาเหตุต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้วข้างต้นแสดงให้เห็นว่าในปี ๒๕๒๓ โรงงานไม่สามารถใช้สินทรัพย์ที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์ได้อย่างเต็มที่ ทั้งยังมีต้นทุนการผลิตสูง จึงทำให้

โรงงานประสพผลขาดทุน ในปี ๒๕๒๔ โรงงานสามารถใช้สินทรัพย์ที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์ได้มากขึ้น และยังสามารถลดต้นทุนการผลิตลงได้มาก ทำให้โรงงานได้รับกำไร ในปี ๒๕๒๕ โรงงานใช้สินทรัพย์ที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์ได้น้อยลง รวมทั้งมีค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานและค่าใช้จ่ายอื่นเพิ่มขึ้น จึงทำให้โรงงานได้รับกำไรลดน้อยลง

จากการศึกษาผลตอบแทนจากการลงทุนของโรงงานปลาน้ำทั้ง ๒ ขนาดในช่วงปี ๒๕๒๓-๒๕๒๕ พบว่าอัตราผลตอบแทนจากรายได้ของโรงงานทั้ง ๒ ขนาดต่ำ โดยโรงงานขนาดกลางมีผลขาดทุนจากการดำเนินงาน และโรงงานขนาดเล็กมีผลตอบแทนต่ำ กล่าวคือ มีผลตอบแทนจากการลงทุนสูงสุดเพียงอัตราร้อยละ ๒.๐๒ ในปี ๒๕๒๔ ซึ่งเป็นปีที่โรงงานประสพผลสำเร็จจากการดำเนินงานสูงสุดในช่วงปี ๒๕๒๓-๒๕๒๔ เมื่อเปรียบเทียบกับอัตราราคดอกเบี้ยเงินฝากประจำธนาคารในช่วงระยะเวลาเดียวกันแล้วปรากฏว่าต่ำกว่าถึงร้อยละ ๘๔.๔๖ ของอัตราราคดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารประจำในปี ๒๕๒๔ ซึ่งเท่ากับอัตราร้อยละ ๑๓ และสาเหตุที่มีอัตราผลตอบแทนจากรายได้น่าก็คือ มีต้นทุนการผลิตสูง ดังนั้นถึงแม้ว่าโรงงานจะมีอัตรากำไรสุทธิของเงินลงทุนสูงคือ สามารถใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์ได้มาก ก็ไม่ทำให้ผลตอบแทนจากการลงทุนสูงขึ้นมาก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย